

Извршена је анализа рукописа превода уџбеника Ликовна култура, уџбеник за други разред основне школе на словачком језику, ауторке Сање Филиповић. Констатује се да је горе наведени уџбеник Ликовна култура, уџбеник за други разред основне школе, превод Уџбеника исте ауторке, издатог на српском језику, издавача Klett д.о.о. Београд, којег је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд одобрило за издавање и употребу Решењем број: 650-02-00124/2019-07 од 19.04.2019. године. Уџбеник је садржински подељен на четири дела. Прва тематска целина је *Облици у свету око нас*, друга *Споразумевање*, трећа *Ликовне игре* и четврта тематска целина је *Простор*. На крају Уџбеника налази се: *Речник појмова, Литература и Прилози за активности*.

Анализиран је Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељ 1 - Уџбеник поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири).

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке, које је потребно исправити:

- корице уџбеника – у називу уџбеника изостављен је превод речи уџбеник, уместо тога понавља се назив предмета, Ликовна култура, а редни број 2. није дат цифром већ словима („ Výtvarná kultúra učebnica pre 2. ročník základnej školy “ уместо „Výtvarná kultúra výtvarná kultúra pre druhý ročník základnej školy “);
- страна 2 – неадекватан превод скраћенице д.о.о. („ Vydavateľstvo Klett s.r.o. “ уместо „ Vydavateľstvo Klett d.o.o. “);
- страна 4 – називи наставних јединица дати су малим уместо великим штампаним словима („ TVARY “, „ PROTIKLADY “, „ TVAR A CELOK “, „ DOROZUMIEVANIE “, ... “ уместо „ Tvary “, „ Protiklady “, „ Tvar a celok “, „ Dorozumievania “ ... “);
- страна 4, 22 и 25 – неадекватан превод назива лекције „ Слика и реч “ („ Obraz a slovo “ уместо „ Obraz a reč “);
- страна 5, 6, 8, 9, 14, 16, 18, 22, 23, 25, 29, 30, 31, 32, 43, 46, 48 и 52 – непотребни знак интерпункције, двотачка („ Pripomeňme si “ уместо „ Pripomeňme si_ “);
- страна 6 – неправилен облик речи испод фотографија, дат је облик множине уместо једине („ Žiacka grása “ уместо „ Žiacke grása “);
- страна 7 – изостављање знака интерпункције, тачке на крају реченице („ Hraj sa na pozorovanie tvarov a predmetov zo všetkých strán. “ уместо „ Hraj sa na pozorovanie tvarov a predmetov zo všetkých strán_ “);
- страна 20 – неадекватан превод појма разлика („ ... o podobnostiach a rozdieloch.“ уместо „ ... o podobnostiach a protikladoch.“);
- страна 22, 23, 25 и 30 – неадекватан превод појма реч („ Môžeme sa dorozumievať s inými bez slov? “ уместо „ Môžeme sa dorozumievať s inými bez rečí? “; „ Ľudia sa dorozumievajú rôznymi spôsobmi: slovami, obrazmi, pohybmi,

zvukom.“ вместо „ Ľudia sa dorozumievajú rôznymi spôsobmi: rečou, obrazmi, pohybom, zvukom. “; „ Komiks je príbeh vyrozprávaný slovami a obrazmi.“ вместо „ Komiks je príbeh vyrozprávaný rečou a obrazmi.“, „ Dorozumievať sa môžeme nielen slovami, ...“ вместо „ Dorozumievať sa môžeme nielen rečou, ...“; „ Herec pohybmi tváre a tela ukazuje dej, myšlienky a city, nepoužívajúc slová.“ вместо „ Herec pohybmi tváre a tela ukazuje dej, myšlienky a city, nepoužívajúc reči.“; „ Ako môžeme nakresliť pekné slovo? “; „ Ako môžeme nakresliť peknú reč? “; „ Môžu to byť aj slová na podporu deťom, ktoré sú na liečení v nemocnici.“ вместо „ Môžu to byť aj reči na podporu deťom, ktoré sú na liečení v nemocnici.“);

- strana 22 – неадекватан превод појма слова и неправилан облик појма ноте („ To môžu byť písmená, noty, čísla, výrazy tváre, pohyby tela alebo zvuk. “ вместо „ To môžu byť slová, nôty, čísla, výrazy tváre, pohyby tela alebo zvuk.“; „ Znaký môžu byť čiary, farby, tvary a písmená; vymýšľajú ich dizajnéri.“ вместо „ Znaký môžu byť čiary, farby, tvary a slová; vymýšľajú ich dizajnéri.“);
- strana 25 – појам илустрације није истакнут тамним словима и неадекватан превод израза bajka („ Ilustráciami sa v knihách bližšie zobrazuje nejaká poviedka, pieseň alebo bajka.“ вместо „ Ilustráciami sa v knihách bližšie zobrazuje nejaká poviedka, pieseň alebo báj.“);
- strana 26 – непотребно акцентовање речи („ Opíš, kde žije a čo rada robieva.“ вместо „ Opíš, kde žije a čo ráda robieva.“);
- strana 28 – неадекватан превод појма фломастер („ Na strane 73 sa nachádzajú rozsiahlejšie polia, kde môžeš fixkami nakresliť a vyfarbiť svoje predstavy.“ вместо „ Na strane 73 sa nachádzajú rozsiahlejšie polia, kde môžeš farbičkami nakresliť a vyfarbiť svoje predstavy.“);
- strana 29 – израз црно-бели неми филмови није истакнут у потпуности („ Boli to **čiernobiele nemé filmy**. “ вместо „ Boli to **čiernobiele nemé filmy**.“);
- strana 29 – непотребно слово A на почетку реченице („ Herci používali pohyby tela a výrazy tváre, aby zobrazili rozličné nálady a aj dej filmu.“ вместо „ A herci používali pohyby tela a výrazy tváre, aby zobrazili rozličné nálady a aj dej filmu.“);
- strana 29 – изостављање знака интерпункције, двотачке („ Názov filmu: “ вместо „ Názov filmu_ “; „ Druh filmu: “ вместо „ Druh filmu _ “);
- strana 30 – други пасус није одвојен („ Dorozumievať sa môžeme nielen slovami, ale aj mimikou ... “ вместо „ Dorozumievať sa môžeme nielen rečou, ale aj mimikou ...“);
- strana 31 – у тексту су непотребно истакнути појмови красопис и калиграфија („ Krásne písanie sa nazýva aj krasopis alebo kaligrafia.“ вместо „ Krásne písanie sa nazýva aj **krasopis** alebo **kaligrafia**.“);
- strana 31 – неадекватан превод израза правимо разгледницу („ ... TVORÍME POHĽADNICU “ вместо „ ... ROBÍME POHĽADNICU “);

- страна 40 – поднаслов је непотребно истакнут тамним словима („ Čo je skutočnosť a čo fantázia? V čom sa odlišujú?“ уместо „ **Čo je skutočnosť a čo fantázia? V čom sa odlišujú?**“);
- страна 42 – изостављен је превод појма репродукција („ Keď dokončíš svoju prácu, pozri na strane 59 reprodukciu celého tohto obrazu.“ уместо „ Keď dokončíš svoju prácu, pozri na strane 59 _ celý tento obraz.“);
- страна 44 – неадекватан превод појма мој завичај („ Môj rodny kraj “ уместо „ Moja vlasť ...“; „ Napíš krátky príbeh o svojom rodnom kraji. “ „ Napíš krátky príbeh o svojej vlasti. “);
- страна 46 – други пасус није одвојен („ V ňom sa ochraňujú **umelecké zbierky** ...“);
- страна 46 – словна грешка, слово е уместо а („ od prahistórie až do dnes.“ уместо „ od prehistórie až do dnes.“);
- страна 46 – назив музеја није истакнут косим словима („ V *Národnom múzeu* sa ...“ уместо „ V *Národnom múzeu* sa ...“);
- страна 46 – поднаслов је истакнут тамним словима („ Kde sa všetko môžu organizovať umelecké výstavy? “ уместо „ **Kde sa všetko môžu organizovať umelecké výstavy?** “);
- страна 50 – други пасус није увучен („ Vo fantázii sa môžeme pohybovať aj neobyčajnými spôsobmi.“);
- страна 51 – појам сценска уметност није истакнут тамним словима („ Sú to rozličné vrstvy **scénického umenia**: ...“ уместо „ Sú to rozličné vrstvy scénického umenia: ...“);
- страна 52 – измењен знак интерпункције, тротачка уместо тачке („ ... alebo na nitiach, bábkы tiene, ... “, уместо „ ... alebo na nitiach, bábkы tiene.“);
- страна 53 – неправилна подела речи на крају реда („ zhotov-te “, „ zfoto-vte “);
- страна 54 – у речнику појмова изостављен је превод појма узвишен;
- страна 55 – литература, Каменов Е., Филиповић С. (2009) Мудрост чула, део превода је дат на српском језику а део на словачком језику великим штампаним словима („ tretia časť “ уместо „ treći ČASŤ “);
- страна 61, 62 и 63 – текст у вези прилога за вежбу штампан је тамним словима („ Príloha na cvičenie na strane 49 уместо „ **Príloha na cvičenie na strane 49** “; „ Veterný mlyn “ уместо „ **Veterný mlyn** “; „ Vták, húsenica a ryba “ уместо „ **Vták, húsenica a ryba** “; „ Raketa a vianočný stromček “ уместо „ **Raketa a vianočný stromček** “);
- страна 71 – изостављен превод текста ЗАДАТАК на стани 31.;

- корице са задње стране не садже превод текста;

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси томе да градиво буде разумљиво ученицима којима је намењено.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4 (четири). Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 - Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.